

FÓRUM

www.cacio.cz

ČESKÁ ASOCIACE MANAŽERŮ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

projekt

IT projekt roku 2013

Realizátor: Ing. Jiří Rusnok, předseda vlády
MUDr. Jiří Čižek, CSc., ministr průmyslu a obchodu

ČEZ, a.s.
Jednotný docházkový systém

Magistrát hl. m. Prahy
Mobilní aplikace Praha

Česká pojišťovna, a.s.
Aplikace Pojišťovna

Cacio

ČASOPIS PŘEDSTAVUJE VÝBĚR ČINNOSTÍ ASOCIACE CACIO V ROCE 2014

Svět okolo nás se stále rychleji mění. Můžeme polemizovat, kdy jsou změny k lepšímu či naopak k horšímu, faktem ale zůstává, že změny jsou a budou a informační technologie jsou velice často katalyzátorem těchto změn. CACIO (Česká asociace manažerů informačních technologií) sdružuje vedoucí útvarů informatik, kteří ve svých úřadech či podnicích budují vnitřní informatiku a tím přispívají k naplňování cílů svých organizací a pomáhají tak měnit náš svět. Každá organizace je trochu odlišná, má trochu jinou vnitropodnikovou kulturu a bohužel neexistuje universální rada či pravidlo, jak úspěšně budovat informační podporu. Moderní informatik tedy potřebuje odborně růst, potřebuje komunikovat, učit se a také hledat inspiraci. Odborná komunikace, kladné příklady je hlavní cíl všech aktivit CACIO a Vy nyní držíte v ruce časopis, který shrnuje činnost asociace v roce 2014.

Chtěl bych na tomto místě poděkovat všem členům organizace, partnerům a kamarádům, kteří nám pomáhají a umožnili realizovat aktivity CACIO.

Přeji Vám příjemné čtení a těším se na setkání na akcích CACIO.

Telegrafická roční zpráva řídícího výboru C a c i o

V průběhu roku 2014 jsme zorganizovali soutěž IT projekt roku, včetně slavnostního předání cen na galavečeru a následného představení vítězů soutěže v poslanecké sněmovně. Dále jsme zorganizovali dvě konference a 6 seminářů a podíleli se na 28 odborných setkáních, konferencích či seminářích, kde jsme se věnovali praktickým aspektům řízení vnitropodnikové informatiky. Činnost CACIO se podařilo rozšířit o aktivní energetickou sekci.

V průběhu roku došlo k navýšení členské základny, kdy k 31. 12. 2014 jsme měli 181 členů.

- Ing. Jiří Lukáš, člen řídícího výboru CACIO
- Ing. Jan Heisler, MBA, člen řídícího výboru CACIO
- Mgr. Hana Žaludová, člen řídícího výboru CACIO
- Ing. Václav Špáňa, MBA, člen řídícího výboru CACIO
- Ing. Ondřej Medvecký, člen řídícího výboru CACIO
- Jan Vojtěch Binder, člen řídícího výboru CACIO
- Ing. Jana Kabátková, tajemník CACIO, pokladník
- Jitka Koudová, tajemník CACIO

Děkujeme partnerům za podporu

Řídící výbor CACIO pracoval ve složení:

- Ing. Miroslav Hübner, MBA, předseda CACIO
- Ing. Miloslav Marčan, místopředseda CACIO
- Ing. Jiří Polák, výkonný ředitel CACIO
- Ing. Petr Pokorný, člen řídícího výboru CACIO
- Ing. Josef Lukeš, člen řídícího výboru CACIO
- Ing. Jana Pragerová, člen řídícího výboru CACIO

Zlatí partneři CACIO:

Deloitte.

ICZ

Partneři CACIO:

CISCO

Servodata group

intel

› Momentka z jednání ŘV v Psychiatrické nemocnici v Bohnicích

Rozhovor na úvod

**Ing. Jan BARTOŠEK – (narozen 1971 v Jihlavě)
místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR,
místopředseda KDU-ČSL, pedagog Univerzity Palackého v Olomouci,
bývalý místostarosta Dačic, terapeut protidrogové komunity.**

(Za redakci se ptal Ing. Miroslav Hübner)

Pane místopředsedo, přečetl jsem si Váš životopis a zjistil jsem, že jste vzděláním zemědělec, vaší dlouhodobou profesí jste byl terapeutem v protidrogové komunitě, pak místostarostou města Dačice a nyní jste poslancem a místopředsedou Parlamentu ČR. Jak jste se vlastně dostal k IT a co pro vás znamená?

Já se také podíval do vaší historie a viděl jsem, že jste studoval ekonomiku a řízení energetiky a vidíte, dnes jste stálíci mezi TOP IT manažery. Vše je otázka praxe, a když jsem se rozhodoval co studovat, tak počítač byla plná místnost nějakých skříní a kolem chodili lidé v bílých pláštích, zkrátka nic pro mě. Já se nestal odborníkem na IT, ale jen uživatelem. Nicméně se snažím chápat souvislosti a mít nadhled nad tím, co současná informatika může poskytnout po technické stránce a co reálně státní správa a samospráva z toho využívá. Bez informatiky to dnes nejde. Úředník se dříve neobešel bez razítka a nyní se neobejde bez informačního systému. Jako místostarosta jsem nejen musel, ale i chtěl budovat bezpečné, užitečné, přínosné a smysluplné informační systémy. Plně podporuji všechny snahy zrušit obíhání občanů s dokumenty mezi úředníky a využití internetu. Takže otázkou na mou osobu je spíše proč se k IT vyjadřuji? No a odpověď je snadná. Jsme občané tohoto státu a každý má konat vše pro to, aby se nám zde co nejlépe a nejspokojeněji žilo. Moudré využití informačních technologií je bezesporu to, co život usnadní. Kdo z nás dnes běhá s platebním příkazem do banky? No vidíte a úřady bývají stále v obležení a přitom máme systém Datových schránek, Základní registry, elektronické podatelny apod. Ještě je hodně práce. Jako poslanec jsem slíbil: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj mandát budu vykonávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.“ V nasazování samoobslužných a propojených IT systémů vidím naplnění slibu konání v zájmu všeho lidu.

Zaznamenal jsem vaše vystoupení s Ondřejem Felixem loni v dubnu na téma zbudování centrální IT autority státu. Odehrálo se od té doby z vašeho hlediska něco nového?

Nového se jistě odehrálo spousta, ale nevím jak moc je to posun k lepšímu. Tehdy jsem měl živý pohled jako místostarosta na IT v městě, které si musí řešit své systémy samo. Znam příběhy starostů malých obcí, kde je navíc malý rozpočet a tak je šance na najmutí profesionální služby ještě menší. Mrzí mě, že jsme zrušili Ministerstvo informatiky, které přišlo patrně příliš brzy a příliš rychle bylo zneužito a posléze raději zrušeno. Poláci mají samostatné ministerstvo, Estonci nezávislý úřad, Rakousko platformu Digitální Rakousko. U nás jsme byli první a toto jsme zahodili. Nyní u nás běží nešťastné soupeření mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem financí, jestli vyhraje odštěpný závod Pošty nebo Centrum sdílených služeb vzniklé ze Státní tiskárny cenin.

Vy si umíte představit, že se státní správa shodne na používání nějakých sdílených služeb IT?

No jistě. Ono to samozřejmě nejde nějakou rychlou revolucí, ale když se začne sdílením služeb typu e-mail, archiv dokumentů, personální systém, tak to přeci postupně půjde. Další systémy, které vidáme v různých vydáních, jsou např. monitorovací systémy na EU fondy nebo různé informační portály. Co je také obtěžující, je hromadění různých identit.

Identit? Co tím myslíte?

Možná se nevyjadřuji přesně. Myslím to, že občan má datovou schránku, elektronický podpis, přístup na portály veřejné zprávy a k tomu dostane občanku, řidičák, kartu na dopravu, vstupní kartu do instituce, já mám ještě hlasovací kartu atd. Diskutovali jsme o tom, jak by bylo krásné, kdyby vše bylo přes jednu identitu. Vždy jsem to přeci nakonec já a tak by snad stačilo vybavit občana jednou kartičkou, která zvládne vše a otevře mu všechny systémy a dveře, které se mu otevřít mají.

Pro nás ajťáky to není nic nepředstavitelného, ale skutečně si myslíte, že se toto dá politicky prosadit?

Říká se, že politika je umění možného, ale toto po technické stránce možné je a tak proč by se to nedalo prosadit, ale je to o tom, že potřebujeme rezortně nevázanou, centrální, státní IT autoritu a to s velkými pravomocemi a důvěrou.

Takže abych shrnul náš rozhovor. Vy osobně byste tedy uvítal obnovení Ministerstva informatiky?
Ano, jednoznačně.

Při sestavování současné vlády jste byl od počátku kandidátem na jednoho z ministrů, ale pak jste se jím nestal, přijal byste tedy například tento post?

Víte, já se za funkcemi neženu. Celý život přijímám s pokorou, a žiji jej tak, jak ke mně události přicházejí. Snažím se být dobrý a prospěšný v tom, co dělám a tak i takové rozhodnutí by záleželo na mnoha faktorech. Pokud by tato pozice ale měla vyžadovat technicky zdatného odborníka, tak je jistě spousta lepších kandidátů.

Dovolte závěrem, abych poděkoval CACIO za to, že je od svého vzniku, v roce 1998, tedy již 17 let, živým a užitečným společenstvím, které dává členům možnost diskuse, vzdělání, sounáležitosti. Od vašich členů vím, že jste uskutečnili desítky seminářů a akcí každý rok. Osobně jsem se zúčastnil i vaší společenské akce. Takže ještě jednou velký dík za vše, co děláte pro naši společnost, a přeji vám, aby vás síly neopouštěly a vše se vám dařilo.

Děkuji za rozhovor

Soutěž **it** projekt roku

Každoročně hledáme, posuzujeme a odborně oceňujeme úspěšné projekty informatiky a snažíme se o jejich mediální prezentaci.

Naším cílem je vytvářet žádoucí vzory řešení v této oblasti a to jak pro oblast komerční, tak i pro státní správu a samosprávu.

Cíle soutěže

- Na kladných příkladech ukázat přínosy IT.
- Oslovit vedoucí pracovníky a pomoci jim s orientací na trhu IT a při poznávání síly a možností informatiky.
- Oslovit široké spektrum dodavatelů, řešitelů a uživatelů IT a neorientovat se pouze na velké organizace.
- Umožnit přihlásit projekt bez omezení velikostí, orientací, aplikační oblasti.

Hlediska pro hodnocení projektů

- vysoká efektivnost, zejména nízké náklady či vysoké přínosy,
- originalita řešení, zejména netradiční systémové (technologické) řešení,
- úspěšné zvládnutí problémů, které se vyskytly v průběhu realizace projektu,
- mimořádně příznivý společenský dopad, či opakovatelnost využití,
- jiné hledisko, které přihlašovatel uzná za zajímavé a hodné ocenění.

Termíny soutěže

- **Září** Revize pravidel a jejich aktualizace pro nový ročník, publikováno na www.cacio.cz
- **Říjen** Vyhlášení startu nového ročníku
- **Říjen – prosinec** Čas pro podání přihlášky
- **1. leden – 15. leden** 1. kolo výběru – výběr finalistů
- **15. leden – 15. únor** 2. kolo výběru – určení vítězů
- **Konec února** Vyhlášení vítězů, CACIO v GALA

Novinka v soutěži:

... Vítězné projekty soutěže CACIO IT projekt roku budou poté mít možnost bojovat o prestiž v rámci Gartner Excellence Awards udílených při příležitosti pořádaných summitů v regionu EMEA. Gartner je celosvětově největší nezávislá analytická a poradenská firma v oblasti informačních a komunikačních technologií, pořádající více než 55 konferencí ročně. Summity v Londýně, Mnichově, Berlíně a Dubaji, zaměřené na jednotlivé IT role, pokrývají různé klíčové iniciativy a reflektují aktuální témata, nezbytná pro úspěch organizací. Každoročně udílené ceny pro mimořádné projekty zahrnují oblasti Business Intelligence, Master Data Management, Business Process Management a Customer Strategies and Technologies (CRM).

Novinka v soutěži:

Vedle specializovaného ocenění za přínos v oblasti dlouhodobého uchování informací – „Cena CNZ“ mohou nově získat projekty i specializované ocenění za přínos v oblasti kybernetické bezpečnosti – „Cena ČIMIB“. Nad tímto specializovaným oceněním v letošním roce převzal záštitu Národní bezpečnostní úřad.

Ohlédnutí za 11. ročníkem soutěže

Záštitu nad jubilejním 11. ročníkem soutěže převzal ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek.

Jako vítězné projekty s právem užívat titul „**Vítěz IT projektu roku 2013**“ byly odbornou porotou vybrány:

- Aplikace Pojišťovna, zadavatel: Česká pojišťovna, dodavatel: společnost eMan
- Jednotný docházkový systém pro Skupinu ČEZ, zadavatel: ČEZ, dodavatel: S&T CZ
- Aplikace Praha, zadavatel: Magistrát hlavního města Prahy, dodavatel: eMan

Jako finalisty soutěže IT projekt roku 2013 byly vybrány projekty:

- Digitalizace došlých dokumentů, zadavatel: SCHENKER, dodavatel: Canon CZ
- Informační systém Státního mapového díla, zadavatel: Zeměměřický úřad, dodavatel: T-MAPY
- Operativní plánování servisních činností, zadavatel: ČEZ Distribuční služby, dodavatel: HSI
- Situační Geoprostorový Systém, zadavatel: ČEPS, dodavatel: Unicorn Systems
- Zapojení České republiky do evropského pilotního projektu automatického tísňového volání z vozidla eCall, zadavatel: Ministerstvo dopravy (za úzké součinnosti s Ministerstvem vnitra – Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR), dodavatel: Telefónica Czech Republic
- Finální projekt Digitalizace došlých dokumentů, jehož zadavatelem byla společnost SCHENKER a dodavatelem Canon CZ, navíc obdržel cenu sdružení CNZ za přínos v oblasti dlouhodobého uchování informací

Již 11-letá existence soutěže o nejlepší projekt v oblasti informačních technologií, kterou pořádá řídicí výbor CACIO, dokazuje, že tato soutěž má pro přihlašovatele stále velký význam a její prestiž postupně roste.

Počet přihlášek každoročně přesahuje možnost, aby byli pozváni všichni přihlašovatelé na osobní prezentaci před odbornou hodnotitelskou komisí. Proto se v 1. kole provádí hodnocení tak, že komisaři přidělí jednotlivým projektům bodové hodnocení od 1 do 5 bodů v pěti předem známých kritériích. Prostým součtem bodů od všech 15 hodnotitelů pak ŘV CACIO získá pořadí a prvních 8 projektů postoupí do finále. Po osobních prezentacích před porotou se vyberou a navrhnou 3 vítězné projekty. Vítězové jsou pak „oceněni“ čestným diplomem a právem užívat titul Vítěz IT projektu roku.

Jak se měnila za tu dobu soutěž? Pravidla a hodnocení jsou víceméně stále stejné. Od roku 2003 bylo v uplynulých 11 ročnících hodnoceno téměř 200 ICT projektů. Jejich cílem bylo zpočátku řešení základních požadavků, jako je např. ve větší či menší míře implementace ERP systémů. Později přibyla specializovaná řešení pro řízení výroby, logistiky, digitalizaci, projekty pro zdravotnická zařízení a konečně se objevily zajímavé projekty pro státní správu, které mají dopad na celou společnost. V poslední době se prosazují mezi vítěze i projekty s webovými aplikacemi ať v komerční sféře nebo i jako služba

občanům. Před 2 lety byla zavedena zvláštní cena CNZ (uděluje sdružení Co po Nás Zbude) za projekt, který se zabývá digitalizací a archivací dokumentů. A pro ročník 2014 přibyla druhá kategorie, která se týká oblasti bezpečnosti informací. Tuto cenu vyhlásí sdružení ČIMIB.

ŘV CACIO dále usiluje o prezentaci soutěže a především vítězných a oceněných projektů, ke kterým počítá všech osm finalistů. Organizuje proto slavnostní Gala večer vždy v únoru po skončení hodnocení soutěže za uplynulý rok, na němž jsou vyhlašováni vítězové. Kromě zmíněných diplomů, jsou dále názvy vítězných projektů vyryty na žezlo, které je symbolem soutěže IT projekt roku od jejího vzniku. Finalisté soutěže IT projekt získají dále možnost seznámit širší veřejnost s obsahem projektů prostřednictvím členů odborné hodnotitelské komise a členů řídicího výboru asociace CACIO při příležitosti konání různých odborných konferencí. ŘV CACIO navíc organizuje každoročně prestižní akci na propagaci oceněných projektů, která se

koná v reprezentačních a historických prostorách například Senátu či Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, nebo u primátora hl. m. Prahy.

Ing. Jiří Lukáš

AKTUALITA

- V době vydání tohoto časopisu, CACIO právě vyhodnotilo 12. ročník soutěže IT projekt roku 2014.

› Projekt Digitalizace došlých dokumentů, jehož zadavatelem byla společnost SCHENKER obdržel cenu sdružení CNZ za přínos v oblasti dlouhodobého uchování informací.

› Ceny předával pan poslanec Ivan Pilný, předseda hodnotitelské komise soutěže profesor Zdeněk Molnár a předseda CACIO Miroslav Hubner.

› Z jednání hodnotitelské komise.

Společenský VEČER CACIO v GALA

Ve čtvrtek 13. 2. 2014 se konal již 11. ročník slavnostního večera, který pod názvem CACIO v gala každoročně pořádá asociace CACIO, tentokrát ve spolupráci s ICT Uníí.

Na galavečer přijali pozvání účastníci soutěže, členové CACIO i zástupci partnerských organizací a řada dalších hostů. Na úvod proběhlo slavnostní vyhlášení, kde diplomy vítězům předal Ivan Pilný, poslanec a předseda hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Následovalo přátelské setkání manažerů podnikových informatik a jejich partnerů. Z průběhu večera jsme vám připravili krátkou fotografickou reportáž.

▶ Taneční parket lákal všechny zúčastněné.

Networking je součástí galavečera stejně jako tanec.

Raut byl využit k neformální diskusi i přátelskému rozhovoru.

V prostorech rautu byly rozmístěny i postery s informacemi o vítězých projektech.

Poděkováním za celoroční práci pokračovalo blahopřání zástupcům vítězých projektů.

Také raut skýtal vítaný odpočinek od tanečních figur a kroků.

Vážený cech ICT managerů

Předmětem činnosti CACIO je získávat a sdílet informace, využívat zkušenosti svých členů v oblasti IT, společně působit vůči veřejnosti a ostatním subjektům včetně legislativních, propagovat význam IT pro podnikové řízení. Dále se denně snažíme na základě požadavků členů asociace zabezpečovat a zprostředkovávat výchovu a vzdělávání a organizovat výměnu zkušeností a spolupráci se zahraničím. K naplnění těchto cílů organizujeme či se podílíme na řadě setkání. V poslední době se ukázaly některé otevřené otázky, jak takovéto setkání správně organizovat a proto jsme začali připravovat obecnější etické zásady a etický kodex spolku. Totiž: bez setkávání a povídání si naši činnost neumíme představit. Že přitom dýcháme, sportujeme, sedíme u jídla je obvyklé; jen si musíme vyjasnit, jak předejít morálním závazkům, které by snad mohly při našich setkáních vznikat. Probíhající diskuse je velmi zajímavá a v jejím rámci jsme vám zprostředkovali názor Bohuslava Cempírka, CEO ICZ a.s.

Od doby, kdy řecký lékař Hippokrates formuloval svou slavnou přísahu lékaře, uplynulo více než 2 500 let. Etické kodexy různých povolání a profesí se staly pevnou součástí evropské (či chcete-li západní) kultury. Přesto můžeme mít někdy problém, kam takový etický kodex vlastně zařadit. Není to zákon vyhlášený státem, jehož dodržování by vynucovala státní moc s železky a věznicemi. Ale není to ani jen osobní morální přesvědčení. Je to něco mezi tím. Něco, co má pevnou podobu a co je všeobecně sdílené.

Etický kodex nevypovídá jen o morálních zásadách, ale také o profesi, ke které patří. Je znamením, že profese získala jasné obrysy (dá se jasně rozlišit, kdo už je slušným lékařem a kdo ještě ne) a že se stala všeobecně respektovanou a úctyhodnou. A že se stala také důležitou. Proto máme etické kodexy např. lékařů, auditorů, soudců, advokátů, stavařů.

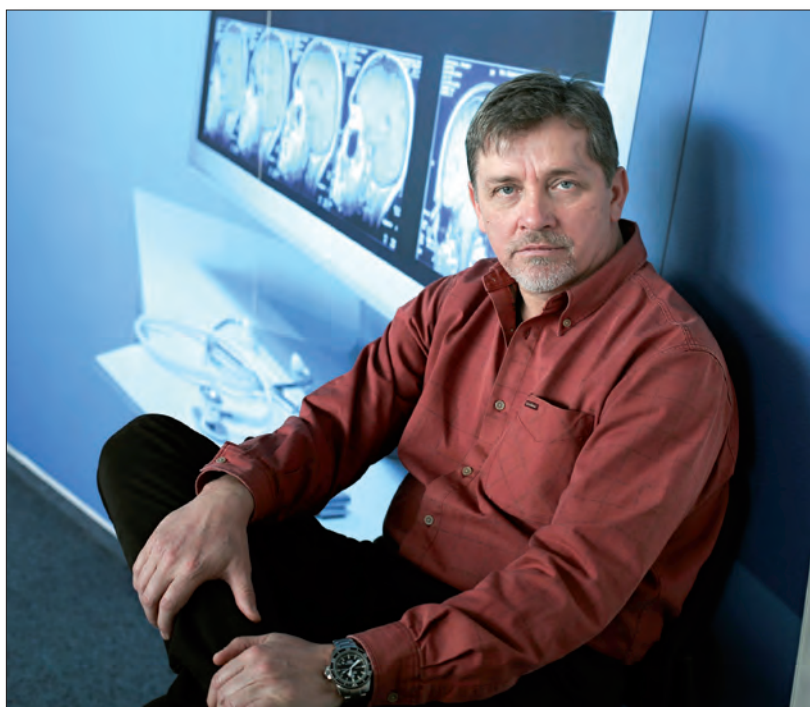
Úctyhodnost každého povolání je dána i tím, nakolik je dodržování etického kodexu opravdu neformálně dodržováno a členy komunity vyžadováno. K tomu není zapotřebí policistů ani soudů. Stačí, že nikdo nechce číst v očích všech svých kolegů „S tím darebákem nechci mít nic společného.“ A různé profese se dívají na porušování etických pravidel různě přísně. Lékař, o kterém by se rozkřiklo, že poškodil zdraví pacienta, aby zvýšil zisk své nemocnice, by nejspíš musel z oboru odejít. Oproti tomu máme třeba etický kodex syndikátu novinářů se striktním požadavkem, že novinář se nesmí nechat ovlivnit věcnými dary ani jinými výhodami, musí ověřit pravdivost každé informace, než ji zveřejní, a pokud by se snad přesto ukázala jako nepřesná, co nejrychleji vše uvede na pravou míru. Dodržování těchto pravidel si každý z nás každé ráno může ověřit.

Skutečné etické kodexy (nebo kodexy cti, jak se jim někdy říká) se odlišují od takových parodií a zbytečných dokumentů produkovaných podnikovými PR odděleními mimo jiné tím, že jsou za nimi skutečné osobnosti, autority té které profese. Najdeme je tam, kde najdeme také ženy a muže, kteří jsou respektováni jako profesionálové a zároveň jako mravní lidé hodní úcty. A kde se takoví lidé dokážou shodnout na tom, jaké činy jsou správné, jaké při-

jatelné a jaké už nepatří mezi slušné lidi. Ke skutečnému etickému kodexu patří i to, že je to živý dokument. Profese se vyvíjí, objevují se stále nové mezní situace a stále nová mravní dilemata. Ostatně, ani dnešní etický kodex lékařů České lékařské komory není shodný s tím Hippokratovým.

Proč by mělo mít IT svůj etický kodex? Otázka spíš zní, proč se zatím žádný z pokusů neujal. Protože se už dávno stalo důstojným oborem. Má své všeobecně respektované guru. V řadě situací toho na bezchybném výkonu IT profesionálů závisí minimálně tolik jako na bezchybné práci lékařů. Můžeme se smát vtipným seriálům o obhroublých geecích v garážích, ale skutečné podnikové IT je středostavovským oborem.

Vytvoření takového kodexu není vůbec jednoduché – najít formulace, které budou dost jednoznačné, určí jasnou hranici mezi etickým a neetickým a zároveň se na nich shodnou všichni respektovaní profesionálové v oboru, to bude chtít spoustu práce, diskusí, jednání i kreativity. Ale zcela jistě to bude úsilí vynaložené účelně.

▶ Bohuslav Cempírek, CEO ICZ a.s.

Gartner IT Leadership Trends 2014: Strategie pro digitální byznys

Konference Gartner IT Leadership Trends patří už tradičně mezi nejprestižnější tuzemské odborné akce zaměřené na CIO a ředitele IT. Její aktuální ročník přinesl řadu aktuálních témat, které spojoval fenomén digitálního byznysu, znalostí a inovace.

Nové obchodní příležitosti a dosud neznámé byznysové modely propojující fyzický a digitální svět – to je fenomén označovaný termínem „digitální byznys“. Jeho podhoubím jsou již existující mobilní a cloudové technologie či služby, sociální sítě a záplava informací a dat, ale také nově se rodící oblasti jako je internet věcí, nebo chytré stroje a autonomní aplikace.

▶ *Martin Götz (RWE) (vlevo), Radek Hájek (ČSOB) a Petr Brávek (Slovenská sporitelna) (vpravo) se účastnili panelové diskuse.*

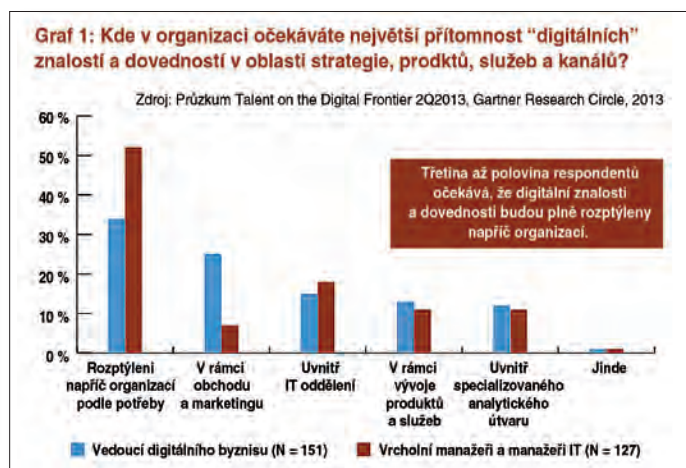
Ruku v ruce s vytvářením nových obchodních příležitostí a modelů jde ale také narušování těch stávajících. V řadě oblastí již nyní výrazněji „zasazených“ digitálním byznysem se musí organizace vyrovnávat s tím, že jejich produkty či služby zastarávají a nejsou pro zákazníky relevantní. Zásadně se také posouvají úrovně standardních marží nebo nákladovost. Změna se přitom může výrazně dotknout i vyloženě „netechnologických“ odvětví, například hotelů nebo osobní přepravy, která zažívají otřesy díky službám jako je AirBnb a Uber.

Nové prostředí digitální ekonomiky tak přinese podnikům i jejich IT organizacím řadu výzev. Patřit mezi ně bude i odpověď na otázku: Kde v organizacích (a na pracovním trhu) bude možné v nadcházejících letech, nacházet a nasazovat zaměstnance se znalostí digitálních technologií? Tomuto tématu se v přednáškovém bloku pro CIO věnoval viceprezident společnosti Gartner John Mahoney.

Digitální znalosti a konkurenční výhoda

Mahoney konstatoval, že v minulosti se drtivá většina specialistů na IT a digitální technologie nacházela přímo v IT oddělení, s postupující konzumerizací, rostoucím tlakem na mobilitu, práci a spolupráci na dálku a díky pronikání (často specializovaných) aplikací do řady oblastí a oddělení podniků či organizací ale již nějakou dobu roste počet zaměstnanců mimo IT, kteří musí mít značné „digitální“ vědomosti. V minulosti se to

týkalo především obchodu, marketingu, zákaznických služeb, vývoje či analytiků, do budoucna ale budou takoví zaměstnanci prakticky ve všech oblastech – během následujících dvou let by podle třetiny až poloviny respondentů měly být „digitální“ znalosti a dovednosti rozptýleny napříč všemi odděleními jejich organizací (viz graf 1).

Podle Mahoneye je to počátek transformace, kterou si v následujících deseti letech projde většina odvětví – z hlediska zaměstnanců jsou dnes znalosti v oblasti digitálního byznysu konkurenční výhodou, během následujících 3–5 let se stanou často požadovanými a po deseti letech budou chápány jako běžné. V podobném horizontu se změní i způsob práce a řízení lidských zdrojů směrem k jejich orchestraci a automatickému přiřazování k úkolům (lze to chápat jako jakousi analogii virtualizace alokování lidských zdrojů). Současně s tím vzroste vliv a změní se podoba „chytrých strojů“ od současných nástrojů a aplikací pro automatizaci přes chytré stroje a aplikace doplňující schopnosti zaměstnanců až po stav, kdy budou tyto „chytré stroje“ (v podstatě autonomní aplikace) kombinovány s klasickými pracovními silami.

Podstatné je sledovat, které sféry digitálního byznysu budou rozvíjeny jako první či v největší míře. Oblasti jako je digitální marketing, řízení zákaznické zkušenosti nebo datová analytika budou hrát hlavní roli, zároveň se ale záhy stanou standardem a nebudou již nabízet tak velkou potenciální konkurenční výhodu. Naopak další témata, které za „klíčová“ neoznačuje tak velké procento respondentů, lze chápat jako potenciálně zajímavá z hlediska hledání konkurenční výhody (z průzkumu Gartneru vyplývá, že to budou zejména „měkké“ oblasti související se sociálními komunitami, behaviorálními vědami, webovou psychologií, digitální antropologií nebo problematika analýzy zákaznických nálad).

Představení vítězných IT projektů v Poslanecké sněmovně

Každoročně si CACIO klade za cíl prezentovat úspěšné IT projekty širší odborné veřejnosti.

Je to jeden ze základních prvků fungování asociace, která se snaží o lidský networking, o vzájemné setkávání a diskutování nad zajímavými směry, projekty a problematikou v oblasti informačních technologií a ve všech sférách pracovního prostředí, které je s IT úzce spjato. Letos byly prezentovány vítězné projekty 11. ročníku soutěže IT projekt roku v budově Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Akce se konala dne 3. 11. 2014 a byla realizována pod záštitou místopředsedy Poslanecké sněmovny Jana Bartoška. Slavnostního podvečera se účastnili zástupci zadavatelů i dodavatelů oceněných projektů a hosté z řad politiků a představitelů byznysu.

Po prohlídce hlavního sálu Poslanecké sněmovny, zahájil úvodním slovem oficiální část pan Jan Bartošek a průběh prezentací moderoval výkonný ředitel CACIO Jiří Polák.

„Prezentace na půdě Poslanecké sněmovny potvrdily vysokou úroveň vítězných a všech finálových projektů. Těší nás, že naše soutěž si za více než deset let své existence vydobyla renomované postavení a můžeme takto zviditelňovat kvalitně realizované i inovativní IT projekty jak ve veřejném sektoru, tak v komerční sféře,“ uvedl předseda CACIO Miroslav Hübner a na závěr dodal: „Nepochybujeme, že také nový ročník soutěže přinese řadu zajímavých projektů a naše odborná hodnotitelská komise bude mít z čeho vybírat.“

*Hana Žaludová
Členka ŘV CACIO*

Spolupráce CFO Klubu a CACIO v roce 2014

Klub finančních ředitelů již deset let sdružuje nejlepší finanční ředitele v České republice.

Klub má více jak 140 členů a pravidelně se schází na společných akcích jednou měsíčně. Cílem Klubu je sdílení nejlepší praxe nejenom v oblasti finančního řízení, ale i v dalších oblastech. Klub se snaží reagovat na aktuální témata, mezi která patří také oblasti informačních technologií.

Klíčovou otázkou pro finančního ředitele není jen rozpočet, resp. kolik toho „propadne do černé díry IT“, ale také to, jaké benefity může od IT očekávat. To především v oblasti řízení financí a firmy, kde můžeme hovořit o Business Intelligence, BIG Data přístupu, ale vlastně o všech systémech, které navazují na klasické ERP systémy. Další oblastí jsou nástroje, které podporují core business nebo ho zcela vytváří (telekomunikační firmy, banky, ...). CFO Klub již v minulosti spolupracoval s CACIO a během řady diskusních setkání na půdě CFO Klubu zaznělo mnoho zajímavých myšlenek. Byly to diskuse zaměřené nejen na náklady a jejich budoucí vývoj, kde bylo konstatováno, že náklady na IT porostou jako celek, především ve spojení s další digitalizací, využíváním sociálních médií a dalších nástrojů pro podporu prodeje (mikrosegmentace, cílené prodejní kampaně a jejich vyhodnocení). Zajímavou reakcí pana Hubnera, asi také správnou bylo, že náklady jako celek sice porostou, ale na jednoho uživatele budou klesat. Navíc význam IT poroste a stane se právě nedílnou součástí core businessu. Myslím, že finanční ředitelé, ač neradi, tuto informaci museli přijmout.

Ve spolupráci s CACIO vzniklo také velmi zajímavé setkání se zástupci společnosti Gartner. Pracovní snídani byla zaměřena na nejnovější trendy v oblasti informačních technologií, nové nástroje, ale poskytla také finančním ředitelům řadu praktických srovnání z pohledu struktury i objemu nákladů v různých průmyslových odvětvích. Jsem přesvědčen, že v tomto

případě to bylo velmi užitečné a praktické setkání a řada finančních ředitelů mě žádala o podrobnější informace. Takové setkání by bylo určitě dobré zopakovat i v roce 2015.

Posledním společným počinem v roce 2014 bylo vystoupení CACIO na X. výroční konferenci Klubu Excellence in Finance. Hosty tohoto setkání byli Petr Pokorný, CIO, ESA s.r.o. a Jiří Polák, výkonný ředitel, CACIO, jejichž příspěvek odpovídal na dvě otázky: „Je digitalizace hrozbou firem, příležitostí nebo nástrojem, jak smést CFO?“ a „Může IT pro firmu generovat výnosy nebo je to bezedná díra na peníze?“. I tato téma se setkala s velkým zájmem finančních ředitelů.

CFO Klub se bude velmi těšit na další zajímavá témata a spolupráci v roce 2015.

*Dean Brabec,
prezident Klubu finančních ředitelů*

Energetická sekce CACIO

V roce 2014 skupina IT a non IT odborníků z energetických firem navázala na svoji předchozí činnost a dokončila několik dokumentů z oblasti budoucí architektury ICT v energetice. Pracovní dokument prošel oponenturou analytických firem (Gartner, IDC). Byl vytvořen dokument (viz tabulka) vyjadřující hlavní změny v architektuře v závislosti na čase a událostech, které je budou iniciovat.

Výsledky práce sekce byly prezentovány na konferenci v září 2014 v Brně (viz obr. 1).

Dalším tématem, které se členové sekce rozhodli projednávat je oblast sdílení, výměny dat v energetice. Zde je hlavním driverem legislativa jak EU tak ČR. Fungování trhů s energiemi, integrace přenosových sítí, zvyšování počtu obchodníků nabízejících energie koncovým zákazníkům, podpora obnovitelných druhů energie, unbundling si vyžadují výměnu, sdílení, publikování, reportování nesmírného objemu údajů a jsou a dále budou podstatnou aktivitou ICT útvarů v energetice.

Hlavní závěry jsme shrnuli takto:

- Energetika
- Informační technologie

ENERGETIKA

Cena elektřiny

V koncových cenách elektřiny roste podíl fixní částky a obchod má proto menší prostor k ziskům. Mimotržní rozhodnutí – zejména dotace na podporu obnovitelných zdrojů a povolenky – narušují trh, čímž nepřímo zvyšují náklady na přenos a distribuci, tj. fixní část ceny. Další očekávané investice do smartgridu, obnovitelných zdrojů, a do rezervních výrobních kapacit opět zvyšují náklady na přenos a distribuci. Tržní cena silové elektřiny klesá, nicméně v našem světě ceny neklesají trvale a nejen proto cena elektřiny dlouhodobě poroste.

Měření

Objevují se situace, kdy se některé toky elektřiny neměří. Takový stav by vedl k problémům, protože bez měření všech výrobních zdrojů a veškeré spotřeby nelze energetiku (dobře) řídit. Proto je třeba důsledně zavést Smart Metering nových

► Pánové Ruta a Polák při prezentaci na konferenci Energetika 2014 v září 2014 v Brně.

menších zdrojů, ostrovů a nových významných spotřeb (např. dotované elektromobily). Vzhledem k tomu může být instalace Smart meteringu geograficky roztržštěná.

Přenosová síť

Mezinárodní obchod bude vyžadovat užší spolupráci přenosových sítí, jejich další rozvoj a investice. Nicméně jednotná mezistátní přenosová síť nebo její budování je dnes utopií.

Distribuce

Společná obsluha distribuce a obchodu se bude oddělovat. Lze očekávat vznik lokálních distribucí stejně jako jejich zánik. Bilance lokální výroby a spotřeby na území bude vyžadovat nové činnosti distributora. Distribuce je vlastník měření a dalších údajů o odběratelích, které musí poskytovat obchodníkům a časem i odběratelům real time online (přes IP protokol).

UDÁLOSTI					
	roky	2014 – 2017	2018 – 2020	2020 – 2025	2025 a dále
OBLASTI	Trh	Nové tarify Nový regulační rámec	HDP přes 2% Vznik přetoků (OZE, kogenerace) Zpřísnění oddělení IT Distribuce od Obchodu		Elektromobilita Nedostatek zdrojů
	Produkty	Nové služby	Začátek rozvoje chytrých domácností (CT – Consumer Technology)	Chytré domácnosti Dálkové ovládání spotřeby a vlastní výroby	
	IT (např. SAP)	Zákaznické systémy			Clearing obchodníků
	OT (např. SCADA)	Výměny modelů mezi TSO	Propojení IT a OT a CT Distribuce bude řídit i zdroje a spotřebu	Vyřešení přístupu k měření (zřejmě na IP protokolu)	
	ST (např. SIEM, SIEM)	Cybersecurity	Ochrana dat		

► Časový výhled změn v architektuře IT pro oblast energetiky

Spotřeba

Spotřeba elektrické energie celkově poroste, ale derivace růstu spotřeby může být jiná než derivace růstu ceny elektřiny. Samovýroba domácností nebo podniků nesníží celkovou spotřebu.

Energetické zdroje

V této oblasti bude docházet k atomizaci, budou se tvořit výrobní a spotřebitelské ostrovy, což opět přinese nové požadavky na měření a také větší požadavky na systémové služby. Vzniklé výrobní ostrovy mohou mít silné IT s lepší predikcí a komplexnějším řízením spotřeby, ale zatím mají ostrovy jen omezený význam. Samovýroba přinese také nové požadavky na distribuci. Energetickými zdroji mohou být také akumulátory v ostrovech nebo jejich zařízení/vybavení – např. elektromobily.

EU regulace

Evropská regulace je bezzubá, v energetice existuje příliš mnoho národních odlišností a zásadně odlišných politik. Nicméně nároky na informace a jejich téměř real time doručování porostou pod vlivem prosazování dvou hesel: OPEN DATA a Market Transparency. EU usnesení budou prosazovat SmartGrid.

INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Provoz přenosových a distribučních sítí

Nároky na řízení sítí budou narůstat, přičemž jejich technologické systémy již nebudou galvanicky odděleny (od ostatních systémů). Otevření systémů přináší naprosto nové požadavky na jejich bezpečnost, kterou nebylo třeba dříve řešit. S trendem ostrovů výroby a ostrovů distribuce se změní filosofie řízení sítí, což bude mít dopad do systémů. Kromě toho rostou požadavky na asset management a predikce v sítích.

Pokud regulátor začne uznávat nové technologie do nákladů, tak distribuce může masivně zainvestovat do SMART technologií, z nichž hodně užítu mohou mít zejména obchodníci. SMART přináší potřebu řešit ochranu soukromých nebo osobních údajů (např. kdy je odběrné místo delší dobu bez odběru, příklady řešení již v EU existují). ICT distribuce bude schopna analyzovat chování odběratelů a lépe predikovat (tyto údaje bude také sdílet s obchodníky v míře, která ještě není stanovena).

Billing distribuce bude stále více oddělen; distribuce pak může mít své zákaznické systémy. V dlouhodobé perspektivě lze dokonce uvažovat o možnosti tradingu s kapacitou.

Obchod s elektřinou

Obchodníci (trading) budou rozšiřovat své obchodování jak geograficky, tak věcně. Regulace přináší tlak na OPEN DATA a Market Transparency. Pro Open Data bude otázkou míra otevřenosti (protiargumenty: bezpečnost, ochrana soukromí, osobní údaje). To v této souvislosti platí i pro distribuci. Market transparency generuje požadavky na obrovská množství dat sdílená každou hodinu po celé EU. Lze očekávat otázky s ochranou těchto údajů proti jejich zneužití.

Prodej elektřiny koncovým zákazníkům

Zákaznické a billingové systémy budou muset dynamicky reagovat na nové produkty (např. předplacená energie bez zálohových plateb). Přicházejí nové požadavky na segmentaci, kampaně. S rozvojem nových možností v odběru, např. odběr elektromobilů na různých místech možná i vlastněných nejen obchodníky s elektřinou, vzniká tlak na řešení clearingů jak hodnoty odběru, tak peněz s tím spojených. Kromě toho lze uvažovat i o neenergetických produktech prodávaných obchodníky s energiemi. Obchodníci budou mít celou řadu údajů pro analýzu chování svých zákazníků a v čase definované podobě také data o chování od distributorů.

Bezpečnost, ochrana údajů

Jedna z oblastí, kam bude trvale směřovat pozornost a investice bude bezpečnost fyzická, informatická (a jejich propojení). Význam kritické infrastruktury se bude zvyšovat. Celkově obavy z možných selhání a jejich nechtěné případy podpoří rozvoj této oblasti. Zvyšuje se i tlak na ochranu údajů uvnitř společností zejména s ohledem na zákazníky a sítě.

NOVINKA

- CACIO připravuje také Bankovní sekci a sekci Veřejné správy.

IT TRENDY

Hlavní ICT specifické otázky a trendy, které je třeba vzít do úvahy jsou: míra integrace systémů, big data datové zdroje, podpora mobilních zařízení, uživatelské aplikace neudržované podnikovým IT, propojování IT a OT, vlivy nejrůznějších regulací na IT systémy.

Drahomír Ruta, Jiří Polák

CACIO na 17. ročníku konference ISSS

Ve dnech 7. až 8. dubna 2014 se v Hradci Králové konal již 17. ročník konference ISSS (Internet ve státní správě a samosprávě), kde CACIO již „tradičně“ bylo partnerem právního bloku s tématem *Právo pro CIO – „Firemní data mimo firmu“*.

Diskutovali jsme právní požadavky na bezpečnost mobilních zařízení, jak přistoupit k definování kompetence, zodpovědnosti a navázali jsme na problematiku nakládání s daty v prostředí internetu. Velmi zajímavá byla diskuse nad rolí interní legislativy, proč jsou nutné a čím by se měly zabývat interní směrnice v oblasti IT. Končilo se klasickou diskusí nad oblastí *Cloud computing*.

Kybernetická bezpečnost verze 2.015

Rok 2015 nově znamená pro několik institucí a podniků povinnost plnit pravidla a opatření dle nového Zákona o kybernetické bezpečnosti. Jako jedna z mála zemí jsme zavedli legislativu na ochranu kybernetického prostoru. Za to patří dík především Národnímu bezpečnostnímu úřadu, který legislativu připravoval.

Český institut manažerů informační bezpečnosti (dále také ČIMIB) založil expertní skupinu, která si vzala za cíl definovat pracovní profily profesionálů v oblasti kybernetické bezpečnosti. CACIO bylo při založení této expertní skupiny a aktivně se zapojilo do přípravy výstupů. Dalšími členy jsou NBÚ, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí, AFCEA, ICT Unie, IDC, Gartner, Pierstone a HP.

Expertní skupina primárně řešila popisy pracovních pozic, které definuje Zákon o kybernetické bezpečnosti – Manažer kybernetické bezpečnosti, Architekt kybernetické bezpečnosti a Auditor kybernetické bezpečnosti. Při diskusích v rámci expertní skupiny vznikl požadavek na rozšíření popisu rolí: Technolog kybernetické bezpečnosti, Specialista kybernetické bezpečnosti a Pracovník dohledového centra.

V polovině loňského roku jsme připravili žádost pro zařazení profilů do Národní soustavy povolání a Národní soustavy kvalifikací, abychom mohli dále rozpracovat výstupy této expertní skupiny. Žádost byla přijata a v prvním kvartále roku 2015 připravujeme Sektorovou dohodu, která bude podkladem pro detailní zpracování popisů pro obě jmenované soustavy.

Chceme motivovat všechny uživatele a provozovatele ICT, aby nepodceňovali kybernetickou bezpečnost. Proto jsme se v loňském roce rozhodli vyhlásit soutěž o cenu ČIMIB v rámci soutěže IT Projekt roku. Cena je za přínos v oblasti kybernetické

bezpečnosti. Očekáváme, že se najdou zajímavé projekty, které budou inspirovat a motivovat k zavádění komplexní kybernetické bezpečnosti.

Kybernetická bezpečnost je stále více akcentovaným tématem. Měla by se stát součástí našeho života, protože se stále více zapojujeme do dění v kyberprostoru. Mnoho institucí tuto nutnost podceňuje. Zákon o kyberprostoru bezpečnosti je nástroj pro evaluaci správnosti zavedení a používání prostředků, které nás mají chránit proti kybernetickým útokům a hrozbám. Je otázkou zdravého rozumu zavést a pravidelně ověřovat, jak jsme připraveni a zda jsme schopni vůbec nějaký útok zachytit. Návazně na to je nutné mít připravené směrnice a metodiky, jak se v takových případech chovat.

Dalším nezbytným krokem je vzdělávání. Samozřejmostí by mělo být školení zaměstnanců na kybernetickou bezpečnost stejně jako BOZP. I toto je poměrně podceňováno a bráno na lehkou váhu. Přitom lidský faktor je největším bezpečnostním rizikem.

Chceme i nadále úzce spolupracovat s CACIO, protože je to vhodná platforma, jak dostat aktuální informace z oblasti kybernetické bezpečnosti mezi odborníky ICT. Připravujeme společné akce, kde chceme vzájemně aktivně probírat aktuální témata.

*Tomáš Hebelka, MSc, Prezident,
Český institut manažerů informační bezpečnosti*

Konference CNZ 2014: Ukládání elektronických dokumentů

Stejně jako v předchozích letech, byl počátek října v Národním archivu v Praze – Chodovci ve znamení odborné konference CNZ. Pro devátý ročník konference, tradičně věnované otázkám dlouhodobého ukládání elektronických dokumentů, vybrali organizátoři z partnerského sdružení CNZ („Co po nás zbude“), lehce provokativní podtitul „Ukládání elektronických dokumentů – praxe vs. teorie“. Tomu také odpovídala obsahová náplň, cílená na porovnání problémů reálně provozovaných či nabízených systémů na střednědobé důvěryhodné ukládání elektronických dokumentů s nově publikovanými záměry a metodami v oblasti řešení Digitální kontinuity.

Svou osobní záštitou konferenci podpořila ředitelka Národního archivu v Praze paní Eva Drašarová a místopředseda Parlamentu poslanecké sněmovny ČR pan Jan Bartošek.

Konference CNZ se zúčastnilo více jak 250 zástupců, především z řad veřejné správy,

▶ Slavnostního zahájení nového ročníku soutěže IT projekt roku se ujal předseda sdružení CNZ pan Jan Heisler a za asociaci CACIO pan Miloslav Marčan.

archivů, školství a také komerčního sektoru. Ačkoli je to číslo vysoké, muselo mnoho zájemců svou účast oželeť z důvodu omezené kapacity konferenčních prostor. „Jako organizátoři jsme na takový zájem o konferenci pyšní. Těm zájemcům, kteří se na konferenci již nedostali, umožňujeme seznámení s konferenčními příspěvky alespoň prostřednictvím webu našeho sdružení“, dodává předseda CNZ, o.s., Ing. Jan Heisler.

Můžeme-li soudit z reakcí účastníků, konference CNZ 2014 se po všech stránkách vydařila. Poděkování tak patří Národnímu archivu, všem partnerům, bez nichž by uspořádání konference na tak vysoké odborné úrovni bylo nemyslitelné a v neposlední řadě všem účastníkům a přednášejícím, díky kterým se Konference CNZ stává nejen místem odborných diskuzí a sdílení, ale také místem přátelských setkání.

Více o informacích o konferenci na stránkách www.cnz.cz/akce-cnz/konference-cnz.

Starší PC je „energetický otesánek“

Účet za roční provoz jednoho firemního počítače může být 100 Kč, anebo až 4 000 Kč, záleží, zda firma používá nové úsporné, anebo starší stolní počítače, které navíc přes noc zaměstnanci z pohodlnosti či kvůli softwarovým aktualizacím nevypínají. Počítače kategorie „dva v jednom“ nejnovější generace mají spotřebu nižší než úsporná žárovka.

Třetí nejvýznamnější výdajovou položkou ve většině firem jsou po přímých nákladech souvisejících s výrobní činností a mzdách náklady na energie. Vedle serverů se na tom v řadě firem významně podílejí také starší stolní počítače. Spotřeba elektrické energie jednoho pět let starého stolního počítače činí ročně přibližně 1 500 Kč¹⁾, ale může dosáhnout až 4 000 Kč, obzvláště pokud přes noc uživatelé z pohodlnosti či kvůli softwarovým aktualizacím nejsou zvyklí počítače vypínat anebo vypínají jen monitor.

Analýza vychází z měření spotřeby elektrické energie, které realizoval odborný server Notebook.cz pro společnost Intel. Stolní počítače stále podle posledních dostupných údajů nad přenosnými ve firmách převažují: podle informací Českého statistického úřadu z roku 2013²⁾ ve firmách s 10 a více zaměstnanci používalo počítač 44,3 % zaměstnanců, z toho 36,9 % byly PC s přístupem k internetu, 13,5 % bylo přenosných zařízení. Domácnosti jsou o něco progresivnější: v roce 2014 poprvé počet domácností vlastnících přenosný počítač (52 %) překročil počet domácností se stolním počítačem (45 %). Z měření ČSÚ vyplývá, že počet stolních počítačů v domácnostech klesá jen minimálně, za pět let o pouhé jedno procento³⁾. „Stolní počítače, s tím jak v domácnostech a ve firmách postupně stárnou, se mohou stát „energetickými otesánky“, jejichž provoz majitelům zbytečně na energiích „propálí“ tisíce korun ročně.

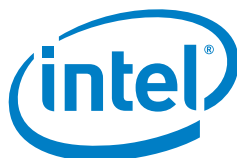
Provoz stolních počítačů je významně dražší než u stejně starých spotřebičů

Už u pět let starého stolního počítače se vyplatí omezovat jeho provoz jen na nezbytné činnosti. To je možné dělat do určité míry v domácnostech, ale ve firmách je obdobná regulace obtížně představitelná. Stolní počítač s rokem výroby 2008 je přístroj, který má největší dopad na energetickou bilanci, jejich provoz je dražší než například provoz ledniček, mrazáků či plazmových televizorů. V celé řadě firem i domácností jsou ovšem běžně v provozu mnohem vysloužilejší modely počítačů, jejichž spotřeba je často ještě vyšší. Svůj podíl viny na tom mají i externí grafické karty staršího data výroby, které jsou velmi energeticky náročné a zbytečně spotřebovávají energii i při běžných činnostech, na které dnes zcela stačí grafika přímo v procesoru.

Nejšetrnější jsou zařízení „dva v jednom“, mají spotřebu nižší než úsporná žárovka

U firmy s dvaceti pěti staršími stolními počítači, ve které se přes noc či o víkendech z pohodlnosti nebo kvůli aktualizacím softwaru nevypínají počítače, může roční vyúčtování energie dosáhnout sto tisíc korun. Pokud by firma vyměnila starší stolní počítače za nová zařízení „dva v jednom“ nejnovější generace

s pasivně chlazenými procesory, klesne firemní spotřeba čtyřicetkrát. Za roční provoz konvertibilního zařízení, které je využívané k práci, jeho majitel zaplatí mezi 50 až 100 Kč. Za provoz ultrabooku firma zaplatí maximálně 200 Kč ročně, nejrozšířenější kategorie notebooků vykazuje o stupeň horší vlastnosti, ale ani u starších modelů jejich roční spotřeba nepřekročí 400 Kč. Ve srovnání s energeticky náročnými staršími stolními počítači vychází výrazně lépe počítače typu all-in-one, jejich ekologicky šetrnější nástupci, kteří dokáží srazit firemní účty na polovinu.

Sedm doporučení pro úsporný chod PC ve firmách:

- Pokud pravidelně využíváte starší stolní počítač a chcete ušetřit na jeho provozu, zvažte jeho výměnu za některý z nových/úsporných modelů, jako jsou konvertibilní zařízení „dva v jednom“ kombinující tablet s klávesnicí, ultrabooky, či notebooky/AiO/NUC apod. Ročně tak můžete ušetřit jeden až čtyři tisíce korun.
- Předcházejte plýtvání a nenechávejte počítač zapnutý déle než je potřebné, zejména přes noc. Pokud se jedná o počítače stolní, i ve stavu nečinnosti spotřebovávají značné množství energie, které nás denně u staršího PC přijde až na více než 10 Kč.
- Firmám, kde není ve zvyku vypínat na noc počítače, ať už z pohodlnosti či kvůli softwarovým aktualizacím, přijdou vhod úsporné technologie typu Intel vPro. Vzdálená správa zajistí jejich opravy a upgrade i v době, kdy jsou vypnuté. Ráno přijdou zaměstnanci k aktualizovaným počítačům a firma zbytečně neztrácí peníze za jejich provoz.
- Vedle vypínání se naučte využívat další módy provozu počítače, jako je spánek či hibernace, minimalizujete tím jejich spotřebu.
- U většiny pracovních činností se lze spolehnout na integrovanou grafiku, která ve valné většině případů zajistí hladký chod grafických aplikací. Naproti tomu externí grafická karta u starších stolních počítačů patří mezi řešení, které mají výrazný dopad na spotřebu.
- Pokud sympatizujete se stolními počítači a chcete na nich pracovat i v budoucnu, informujte se blíže o počítačích kategorie „all-in-one“, které jsou z hlediska spotřeby přátelštější k vaší peněženke.
- Spotřebu počítače si můžete sami změřit. Někteří dodavatelé energie svým klientům nabízejí zapůjčení měřicího přístroje, který firmám i domácnostem umožní porovnat spotřebu zařízení v různých režimech.

¹⁾ Při pětidenním pracovním týdnu a osmihodinové pracovní době

²⁾ Zdroj: ČSÚ, Šetření o využívání ICT v podnicích

³⁾ Zdroj: ČSÚ, Češi a internet v roce 2014

CIO 21. století

Následující text je zamýšlením se nad interpretací mezinárodního průzkumu společnosti EY provedeného mezi více než 300 vedoucími pracovníky v odvětví IT po celém světě a z obsáhlých rozhovorů s dalšími 25 řediteli oddělení IT a 40 respondenty z řad dalších členů vrcholového vedení.

Během posledních dvou desetiletí hrají technologie ústřední úlohu ve všech průmyslových odvětvích a sektorech; tato situace však jen poukazuje na to, jak velkou příležitost CIO již propásli. Ředitelé podniků evidentně potřebují „druhého řidiče“, který by

Měl by působit jako zprostředkovatel informací, poskytovatel různých pohledů a nabízet pomocnou ruku s cílem usnadnění rozhodovacího procesu, podpořeného fakty, ostatních částí organizace. A za třetí, cílem CIO by mělo být, stát se „trans-

Vlastnosti CIO 21. století:

- Porozumění technologiím je v rovnováze s měkkými dovednostmi.
- Sebevědomá osobnost, schopná dobře komunikovat na úrovni vrcholového vedení.
- Schopnost řídit změnové projekty.
- Nadání přetlumočit IT investiční výdaje do všeobecně srozumitelných sdělení.
- Pracovní zkušenost i z jiných částí organizace, v ideálním případě rozsáhlejší zkušenost v rámci celého odvětví podnikání.
- Silné předpoklady pro vyjednávání s dodavateli s dobrými vyjednávacími schopnostmi.
- Zběhlý ve více než jednom jazyce s porozuměním rozdílů v pracovních návycích napříč různými kulturami.
- Schopnost stmelovat diverzifikované týmy, talent pro řízení a rozvoj podřízených, který zahrnuje i výchovu svých následovníků.

měl mít jak dobrou znalost technologií, tak obchodní dovednosti; existuje však velice málo CIO, kteří by byli v současné době považováni za skutečné členy týmu vrcholového vedení.

Úspěšný CIO

Na co by se tedy měl úspěšný CIO v současné době zaměřit, aby posílil svoji pozici ve firmě a zároveň své společnosti přinesl požadované výsledky? Podle mého názoru by se měl věnovat zejména třem základním aspektům. Za prvé udržet systémy v provozu, to je nutným základem všeho dalšího. Přitom je však neustále nutné dbát na celkové výdaje za IT v celé organizaci, nejen pouze IT oddělení, ale mít pod kontrolou i související výdaje IT, často různě poschovávané v jiných částech organizace. Za druhé, CIO by měl být „hybatelem“, tj. zaměřit se na strategický rozvoj, v celopodnikovém významu slova.

formátorem“, tj. manažerem odpovědným za přípravu a realizaci přeměny organizace do nových, inovativních, obchodních modelů fungování.

Snahou CIO musí být prokázat, jakým způsobem lze využívat IT jako zdroj inovace podniku. Toho lze docílit třeba podporou důležitého obchodního projektu s konkrétním dopadem na provoz zbývajících částí podniku. Hodnota takového kroku je jasná, jakmile začne vedení podniku uznávat CIO jako někoho, kdo dokáže transformovat způsob, jakým je podnik řízen a provozován, jejich postoj se může rychle začít měnit. To se stane především v případě, kdy výsledné změny modelu provozu podniku budou mít dopad na růst výnosů.

Petr Plecháček, senior manažer oddělení IT poradenství společnosti EY v ČR

CACIO součástí výstavy

Dne 27. května 2014 proběhla v zámeckém areálu Ctěnice Muzea hlavního města Prahy vernisáž výstavy „Řemesla v pořádku /historie profesního sdružování řemeslníků od středověku po současnost“. Kurátorka této výstavy, paní Martina Lehmannová, oslovila CACIO, jako moderní asociaci navazující na historické kořeny sdružování. Expozice představuje společenský fenomén profesního sdružování řemeslníků do skupin, v té době nazývaných „pořádků“. Pořádky nebo cechy nejsou záležitostí minulosti, ale ve formě asociací či svazů existují i dnes a významnou měrou přispívají k rozvoji svých oborů a tím celé naší společnosti. CACIO na výstavě zastupuje moderní asociaci a vítězové prvních 10 ročníků soutěže IT projekt roku zde mohou najít své iniciály na žezle, které je součástí expozice CACIO, stejně jako ferule či korouhve řemeslných cechů.

Diplomová práce roku

Jedním z prvků spolupráce ICT UNIE a CACIO je účast zástupce Řídicího výboru CACIO v komisi na hodnocení prestižní soutěže pro mladé a nadané studenty Diplomová práce roku. V roce 2014 vyhlásila ICT UNIE již 9. ročník této soutěže a finální vyhodnocení se slavnostním vyhlášením výsledků proběhlo dne 24. 9. 2014 v příjemných akademických prostorách Bankovního institutu vysoké školy.

Soutěž Diplomová práce roku je projekt zaměřený na podporu vysokého školství a zvýšení prestiže oboru informačních a komunikačních technologií v ČR, jehož cílem je umožnit nadaným studentům lépe vyniknout a získat tak lepší uplatnění v praxi.

Do projektu se mohou přihlásit na www.diplomovaprace.cz studenti, kteří studují v denním nebo disertačním studijním programu některou státní nebo soukromou vysokou školu v ČR a v daném akademickém roce obhájili či budou obhajovat diplomovou nebo i bakalářskou práci.

V devátém ročníku soutěže byly se zaměřením na aktuální trendy v oblasti IT vyhlášeny kategorie Mobilní aplikace, Podnikové informační systémy; ostatní IT práce a Využití mobilních nebo cloudových technologií ve firemním prostředí; Využití agilních metod při vývoji sv.

Studenti se zhostili finálového představení svých projektů s vervou a zápalom a samotnou důležitost ICT technologií podtrhl i fakt, že několik prezentací proběhlo vzdálenou formou, např. z Japonska či z tranzitního prostoru letištní haly, v důsledku zpoždění letadla.

Soutěžní práce posuzovala odborná porota složená z vysokoškolských pedagogů, zástupců ICT firem a odborníků z praxe. „ICT Diplomová práce roku 2014 úspěšně navázala na předchozí ročníky soutěže. Naše sdružení dále prohlubuje spolupráci s tuzemskými vysokými školami a přispívá ke sblížení obou „světů“ – akademického prostředí a podnikové sféry. Děkuji těm členským firmám ICT UNIE, které soutěž podpořily finančně i svými odbornými kompetencemi, a také všem dalším subjektům,

Společná fotka vítězů všech kategorií.

Neformální diskuse porotců s úspěšnými studenty po vyhlášení vítězů.

jež se na přípravě letošního ročníku podílely,” uvedl prezident ICT UNIE Svatoslav Novák.

Konference IS2

CACIO je tradičním partnerem konference IS2, kterou pořádá společnost TATE International.

28. – 29. května 2014

Některé konference jsou prostě výjimečné – povedou se tak, že se na ně vzpomíná ještě po letech. Takový byl 15. ročník IS2, který proběhl ve dvou deštivých dnech koncem května na pražské Novoměstské radnici. Na IS2

2014 se hovořilo tak zajímavě a bouřlivě, že to místy sklouzávalo až na hranici hádky. Zvláště, když se hovořilo o bezpečnosti mobilních zařízení v podniku. Což je další zajímavost a od nynějška možná obecný rys konferencí tohoto typu – ať bylo ohlášeno jakékoli téma, téměř vždy se diskuze stočila k mobilním zařízením. I hovory během přestávek měly překvapivě pracovní ráz, což je další doklad toho, že program byl opravdu inspirující.

Cyklus setkání „Praktické aspekty řízení informatiky“

Odborné semináře a konference jsou jednou z pravidelných aktivit asociace CACIO.

Zaměřujeme se na aktuální témata a inspirující příklady, kde na následných diskusích hledáme inspiraci a podklady pro naše rozhodování.

Seminář: Vliv mobilních zařízení na bezpečnost IT, 25. 3. 2014

Rostoucí počet inteligentních mobilních zařízení ve firemních sítích si vyžaduje, aby jim byla věnovaná náležitá pozornost. A to jak z pohledu správy, tak v poslední době hlavně z pohledu bezpečnosti IT a zabezpečení. Diskutovali jsme problematiku BYOD, co ještě povolit nebo omezit politikou, co naopak zakázat. Jak se chovat striktně restriktivně, nebo je povolena jistý stupeň volnosti.

Seminář: Svoboda v práci, 17. 6. 2014

Toto téma zaujalo velkou část účastníků konference TOP IQ:CIO, a proto jsme se rozhodli se na toto téma potkat u kulatého stolu. IT jsou oborem, kde je potřeba, ba se i vyžaduje, aby pracovníky

» Na seminářích se často a dlouho diskutovalo.

» Atmosféra na listopadovém Fóru byla vynikající.

práce bavila. A práce baví tehdy, pokud mohou dělat to, co chci a jak chci. Tzn. mám jistou svobodu, a ta mi dává prostor pro realizaci požadovaných úkolů a projektů. Většina z nás (CIO) si uvědomuje, že musíme svým kolegům nabídnout i něco jiného, než jen materiální požitky a sociální výhody. Ty již mnohdy nestačí. Uvědomujeme si, že v 21. století je možné přežít, pouze pokud budou naši lidé (i v práci) dělat to, v čem jsou nejlepší a co je opravdu baví.

Seminář: Přátelský audit, 14. 10. 2014

Důvěřuj, ale kontroluj bylo heslo, které nás provázelo bouřlivou diskusí na téma auditu, důvěry a zpětné vazby. Diskutovali jsme silné i slabé stránky auditu, rady jak i proč a hlavně jsme hledali roli auditu v moderním řízení informatiky.

Konference: CACIO fórum na téma Cloud, úspory, praktické rady, 19. 11. 2014

V průběhu konference jsme diskutovali celou řadu praktických problémů, počínaje právními aspekty při budování cloudových řešení, přes hledání úspor až po potenciál open source řešení. Nejlépe byly hodnoceny případové studie a panelová diskuse.

Seminář: Jak dál s ICT infrastrukturou, 9. 12. 2014

Jedním z klíčových problémů stávající informatiky je nutnost zajištění provozu ICT, kde jedna z cest, která může ulehčit neustálý boj s výběrem a následnou implementací infrastrukturních řešení je cloud. Diskutovali jsme jeho výhody i slabiny.

Cacio fórum: efektivnější využití dat

Geografická data tvoří u velké řady společností jeden ze základních datových pilířů. Odborné semináře Cacio fórum každoročně přináší osvědčené postupy a návody, jak je využít co nejlépe.

Odborné setkání Cacio fórum

Udržet si přehled o nejnovějších technologiích, naučit se je zužitkovat a vyměnit si cenné pracovní zkušenosti s kolegy z oboru – to jsou hlavní cíle odborného setkání Cacio fórum, které ve spolupráci s Českou asociací manažerů informačních

ARCDATA PRAHA

technologíí pořádá společnost ARCDATA PRAHA. Na tomto semináři se s několikaletou tradicí setkávají ředitelé IT ze všech ob-

lastí privátního sektoru a veřejné správy. Mezi přizvané subjekty se tak řadí nejen všichni významní správci technické infrastruktury, jako jsou např. ČEZ, a.s., Pražská energetika, a.s., VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s., Pražská plynárenská, a.s., a RWE, ale i zástupci centrálních institucí veřejné správy a zástupci krajských úřadů či hl. m. Prahy.

Geografická data hrají významnou roli nejen při správě majetku a provozních zařízení, ale také při komunikaci se zákazníky a při analýze a optimalizaci pracovních procesů. Letošní Cacio fórum proto neslo podtitul „Nové způsoby využití GIS a jejich význam pro správce inženýrských sítí“. Diskutovalo se především o praktických zkušenostech s integrací GIS do celopodnikových informačních systémů, o efektivním využívání geografických dat při správě technické infrastruktury, o využití GIS pro analýzy provozních i obchodních dat společnosti a v neposlední řadě také o stále rostoucím významu mobilních aplikací.

Díky zastoupení organizací veřejné správy bylo možné vyslechnout i přednášku ředitele centrální databáze katastru nemovitostí, Ing. Jiřího Poláčka, CSc., který účastníky seznámil se službami ČÚZK určenými pro správce inženýrských sítí.

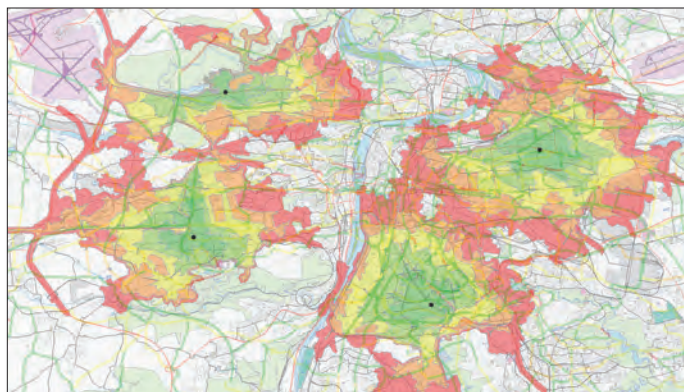
GIS jako jeden z ústředních informačních systémů společnosti

Seminář potvrdil, že se GIS staly integrální součástí informačních systémů mnoha firem, a že se jedná o technologii, která dokáže nejen spořit náklady u existujících procesů, ale také vyhledávat potenciální úspory v ostatních činnostech firmy.

Ve většině společností aktuálně probíhá proces hlubší integrace GIS s firemními systémy, k čemuž napomáhají i speciální moduly poskytující tuto funkcionalitu v aplikacích, jako jsou Microsoft Office, Microsoft Sharepoint, SAP Business Objects

› *Hlavním tématem letošního Cacio fóra byla integrace GIS do celopodnikových informačních systémů a efektivní využívání geografických dat.*

› *Nástroje GIS mohou pomoci například při analýze dostupnosti poboček nebo pro výpočet území pokrytého pracovními četami.*

a další, podnikové geoportály a aplikace v mobilních „smart“ zařízeních. A protože vývoj na poli IT a GIS technologií během tohoto roku výrazně pokročil, i v roce 2015 se budou moci manažeři IT sejit nad novinkami a aktuálními projekty a nalézt efektivnější metody využití geoprostorových dat.

Partnery Cacio fóra 2014 byly společnosti HSI, spol. s r.o., Deloitte Advisory s.r.o., Pontech s.r.o. a VARS BRNO a.s., speciálním partnerem Pražská energetika, a.s.

› *CACIO bylo partnerem prestižní konference pro CIO ze střední Evropy*

IDC CIO Summit 2014

Konference CIO Summit, organizovaná mezinárodní analytickou a poradenskou společností IDC, úspěšně proběhla 10. – 11. dubna 2014. Konference umožnila managementu IT diskutovat o široké škále témat souvisejících s podnikovým IT, od strategických otázek současnosti až po vize budoucnosti. Nosným tématem byla měnící se role CIO, jak se má změnit, aby mohl aktivně pomoci při rozvoji ve své firmě.

Mobilní zařízení, umíme je využít?

Mobilní telefon už dávno neslouží pouze k telefonování a svými funkcemi hluboce zasahuje do světa původně vyhrazeného pouze počítačům. Tablety pak možnosti práce mimo dosah pracovního stolu ještě významně rozšiřují. Umíme jejich jednoduše dostupné vlastnosti efektivně využít? Od dob, kdy mobilní telefon sloužil svému původnímu účelu a umožňoval prakticky pouze hlasový kontakt s jiným subjektem, jsme urazili dlouhou cestu. Současný rozmach nových zařízení, telefonů i tabletů a všudypřítomná konektivita zcela mění způsob, kterým je používáme v každém aspektu našeho života.

Klíčové technologie minulosti se primárně etablovaly v podnikové sféře. Oproti tomu mobilní technologie představují fenomén, který zatím zcela jasně dominuje v osobním životě většiny z nás. Komunikujeme, běžně používáme aplikace pro zvýšení produktivity, vyhledáváme informace a cíleně je sdílíme se svými přáteli prostřednictvím sociálních sítí.

V podnikové sféře je zatím situace poněkud odlišná. Cílené používání mobilních technologií se většinou omezuje na vytváření aplikací pro specifické skupiny uživatelů (mobilní čety, obchodní cestující atp.) bez širší mobilní koncepce. V širším měřítku pak obvykle pouze umožněním přístupu k firemní elektronické poště.

Budoucnost žádá změnu

Poslední studie ale ukazují, že společnosti si stále více uvědomují možnosti, které jim využití mobilních technologií nabízí. Současně čelí požadavkům na produktivitu ze strany vlastníků nebo akcionářů, obchodnímu tlaku konkurence a zejména volání zákazníků po možnosti obchodního kontaktu způsobem, který běžně užívají ve svém osobním životě.

Za této situace tak postupně začínají i firmy umožňovat rozsáhlejší průnik prvků mobility do firemní kultury. Vznikají další oblasti řešení, která již nejsou zaměřena převážně na zákazníky nebo externí partnery. Nová řešení jsou většinou směřována do oblastí podpory interních procesů.

Kde hledat přínosy?

Nejobvyklejší scénáře užití mobilních zařízení jsou kromě využívání specifických aplikací zaměřeny na rychlou výměnu zpráv, vyhledávání a publikování informací na firemních intranetech a/nebo vnitropodnikových sociálních sítích (blogy, wiki atp.). Jejich reálným výsledkem je pak zkrácení procesů eliminací času stráveného na cestě mezi místem provedení práce a kancelář, produktivnější práce uživatelů a lepší využívání času nebo lepší zapojení zaměstnanců do interní komunikace.

Konkrétní možnosti využití principů mobility a existujících mobilních zařízení v podnikové sféře jsou pak vždy závislé na zaměření dané společnosti. Jiné možnosti nabízí úřadu veřejné správy, jiné organizaci ve zdravotnictví a další například ve finančním sektoru. Při určité míře zobecnění lze říci, že dobře nastavená strategie v oblasti mobility, vycházející z konkrétních potřeb dané společnosti a efektivně využívající principy spolupráce s využitím prvků sociálních sítí, je dobře využitelná všude. Všude tam, kde potřebuji zajistit rychlý přístup k firemním informacím, při potřebě trvale komunikovat

s kolegy nebo obchodními partnery, při plnění svěřených úkolů mimo kancelář.

Na co si dávat pozor?

Při plánování vstupu do oblasti mobility je třeba postihnout následující oblasti:

- **Oblast zaměření** – je třeba definovat, zda bude řešena pouze specifická skupina uživatelů, nebo se jedná o celkovou změnu pracovního stylu ve společnosti. Dále je vhodné identifikovat typy uživatelů podle vzoru jejich chování a navrhnout odpovídající přístup k řešení jejich potřeb.
- **Zařízení a jejich správa** – jednotná platforma vs. podpora více operačních systémů (možnosti jejich upgrade); životní cyklus zařízení (dostupnost vybraného modelu v delším časovém horizontu); možnosti a principy použití vlastních zařízení (BYOD); způsoby a principy správy zařízení.
- **Identita uživatele** – definice správy identity uživatele přístupujícího prostřednictvím mobilního zařízení k datům společnosti (on-premise vs. cloud). Vhodné je využití hybridní identity, která umožní centrální správu identit uživatele uvnitř i vně perimetru organizace.
- **Zabezpečení zařízení a dat** – ochrana přístupu (identita, PIN, certifikát); ochrana na úrovni dat a možnosti ošetření dokumentů proti neoprávněnému užití mimo prostředí organizace (Information Rights Management, IRM); vymazání firemních nebo všech dat při ztrátě nebo odcizení.
- **Ekonomika** – při tvorbě business case obsáhnout všechny očekávané nákladové položky. Často se vyzdvihuje pouze cena samotného zařízení a opomínají se náklady spojené s krátkým životním cyklem levného zařízení (opakované testy nového OS, vynucené aktualizace custom aplikací atp.).

Změna už začala

Pravděpodobně u nás neexistuje organizace, která by byla v této oblasti zcela nedotčená. Od organizací, kde se mobilní zařízení používají spíše jako módní doplněk, přes ty s jednou mobilní aplikací na danou oblast (obchod, servis atp.) až k těm, které pořízením mnoha, až tisíců, zařízení stanovily jasnou platformu pro jejich budoucí rozvoj v této oblasti.

Využijeme potenciál, který pro zvýšení produktivity práce v této oblasti existuje? Nastavíme a zažijeme si nové principy práce, myšlení a komunikace? V oblasti osobního používání jsme to již dokázali...

Jan Janota, Solution Architect,
Microsoft Consulting Services

Reálný infomační management v současné datové explozi

Dnešní doba klade vyšší důraz na detail informací, včasnou dostupnost informací zajištěnou rychlejším zpracováním dat, i na jejich kvalitu. Navíc se do popředí stále více dostávají moderní možnosti využívání externích dat, cloud, pokročilé metody cílení marketingových kampaní, apod.

Není tajemstvím, že jedním z klíčových faktorů úspěchu většiny IT projektů je dostatečná míra komunikace a porozumění mezi IT a byznysem. Získání důvěry a nastavení spolupráce často rozhoduje o úspěchu či neúspěchu sebelépe promyšlené a připravené IT iniciativy. IT strana míru komunikace a její srozumitelnosti typicky podceňuje, kdežto strana byznysu typicky pasivně vyčkává a zdráhá se ptát, aby nevypadala amatérsky. Tím, jak projekt postupuje, kriticky se blíží hranice, kdy může být možnost komunikovat přínosy projektu ztracena, a za kterou je možnost „získat“ byznys pro projekt již velmi obtížná. Po ukončení projektové fáze a přechodu řešení do každodenního provozu se tyto problémy obvykle výrazněji nelepší a stanou se chronickými. Nedůvěra se prohlubuje, komunikace je méně a méně racionální.

Jaká jsou obvyklá zjištění, když analyzujeme interakce mezi IT a byznysem? Z našich zkušeností se často opakují tyto kategorie:

- Absence fungující celopodnikové data governance.
- Nedostatečná informovanost a komunikace o nabízených datových službách.
- Absence pro byznys srozumitelné, uživatelsky přívětivé a aktuální dokumentace.
- Absence jedné verze pravdy, omezené využívání celopodnikově oficiálních datových zdrojů, tříštění zdrojů pravd, datová nekvalita.
- Omezená funkcionalita zdrojových systémů, umělé a nedostatečně transparentní dotváření vstupních dat.

Jak z bludného kruhu nedůvěry a nepochopení ven? Neexistuje jednoduché a rychlé řešení. Ale existuje několik prostředků, které dokáží IT a byznys přiblížit. Paradoxem je, že tato řešení jsou právě ta, která jsou nejvíce podceňována. Možná proto, jak banálně znějí, jsou odsouvána „na později“. Kdy se obvykle zjistí, že jejich zavedení rozhodně jednoduché není.

- **Byznysový slovník** – slouží jako zdroj jediné pravdy o významu dat a informací obíhajících v podniku.
- **Procesní katalog** – dokumentuje procesy, které produkují, mění či konzumují data.
- **Dokumentace datových toků** – dokumentace průchodu logických entit datovým prostředím, tedy z jednoho systému do druhého.
- **Datový slovník** – popisuje datové modely jednotlivých databázových či souborových systémů a jejich vzájemné propojení, tedy mapování. Každá entita datového modelu (tabulka, atribut, diagram, ...) by měla kromě dalších atributů obsahovat jak technický, tak i byznysový popis.
- **Katalog reportů** – základní informace o reportu (jméno, popis, zodpovědná osoba, frekvence vytváření, ...) napojené na byznysový slovník (byznysové pojmy obsažené v reportu a jejich interpretace) a datový slovník (samotná datová struktura a způsob transformace dat ze zdrojových datových struktur do datové struktury reportu).

I nadále však platí pravidlo, že vše se odehrává proto, aby byly podporovány byznysové cíle podniku. Z nich vše vychází, z jejich dekompozice vychází analýzy, jak tyto cíle podpořit i v oblasti dat. Taková analýza by měla být také pravidelně verifikována.

Pokud jsou definovány prostředky, které slouží jako základ pro komunikaci, je potřeba vhodně organizačně uspořádat poskytování datových služeb odborným útvarům podniku. Správně zasadit datové služby do organizační struktury podniku znamená správně navrhnout data governance model podniku. Ruku v ruce s návrhem vhodného modelu jde návrh rolí zúčastněných v tomto modelu a v neposlední řadě jejich odpovědností, což je komunikačně nejintenzivnější část návrhu, protože přidávání odpovědnosti se obvykle nesetkává se vřelým uvítáním.

V současnosti nejobvyklejším modelem je model federativní, s mírnými odlišnostmi pro konkrétní podniky. Podstatou federativního modelu je vznik centrální skupiny zabývající se data governance. Účastníci této skupiny ale nejsou vytrženi z ostatních částí podniku, naopak ve svých útvarech zůstávají a svůj útvar v této skupině reprezentují. Tato skupina je tedy vhodným poměrem a rolí namixována jak ze zástupců byznysu, tak IT.

Vznik centrální skupiny zaručí prosazení společné datové strategie a standardizovaného přístupu pro celý podnik. Zároveň také byznysu zaručí, že strategie a standardy vzniknou z jejich potřeb a nebudou jim vnuceny bez ohledu na jejich vnímání a potřeby.

Vhodné obsazení rolí byznysu v modelu a citlivý a realistický návrh jejich odpovědností jsou klíčové. Nejtěžším, ale velmi důležitým bodem, je přijetí a stabilizace konceptu vlastníků dat. Ideálním datovým vlastníkem je vedoucí odborného útvaru, neboť má dostatečnou míru pravomocí a zároveň se data, se kterými jeho odborný útvar pracuje, obvykle kryjí s informační doménou, jejímž vlastníkem má být (data o marketingu, data o účetnictví, ...).

Myšlenka, že by byznys měl vlastnit data a odpovídat za jejich kvalitativní parametry, pro něj bývá zcela revoluční a byznys k této myšlence přistupuje velmi opatrně a s obavami. Z našich zkušeností víme, že bývá opravdovým komunikačním oříškem tuto myšlenku byznysu prodat a přesvědčit o výhodách takového přístupu.

Do tohoto ideálního světa ale přichází i projekty, které nevycházejí z potřeb byznysu, ale jsou vnuceny okolím podniku. Stále častěji jsou to regulatorní požadavky, které vstupují do datového světa v míře vyšší než dříve obvyklé. Podle našich zkušeností a s určitým překvapením pro byznys mohou i z regulatorního projektu vyplýnout výhody pro byznys. Výsledkem tohoto typu projektů totiž bývá vyšší datová kvalita, vyšší transparentnost dat, vyjasnění rolí a procesů, které s daty pracují.

Nejsou tedy datové iniciativy a projekty dalším faktorem, který přímo podporuje také dosažení byznysových cílů?

Cyklus setkání *Metamorfosa* (ICT) světa

Sdílení informací, rad a zkušeností je významný faktor, který pomáhá managementu IT rozšířit přehled. Z tohoto důvodu CACIO spolupracovalo se společností TATE International na projektu Metamorfosa, což je cyklus odborných infromatických setkání a diskusí v netradičním prostředí.

Vítání jara s... 24. března 2014

Bonjour printemps! Již tradiční Vítání jara letos proběhlo v rekonstruovaných prostorách vinného baru Grand Cru. Dobré jídlo a pití pochopitelně bylo, a i k tématům k diskusi zajímavost nechyběla. Co říkáte návrhu zákona o kybernetické bezpečnosti? Jak může banka profitovat z práce národního bezpečnostního týmu? Co lze očekávat od rozvoje IT ve velkých pojišťovnách?

Casa Serena 21. – 22. května 2014

Informační technologie, byznys a sport. Účastníci akce, která proběhla ve dvou horkých dnech na konci května, si více než dosyta užili všeho. Mimo jiné se hovořilo o strategii, outsourcingu, cloudu, mobilních zařízeních a všem ostatním, co IT manažery a experty letos trápí. Hovořilo se s takovou vervou, že vyhrazený čas byl překročen, a přesto nikdo nechtěl končit. A příležitostí k dalším hovorům a sdílení zkušeností bylo víc než dost. To vše se odehrávalo v nádherném prostředí skutečné architektonické perly, kterou je zámek Chateau Kotěra s interiéry navrženými na začátku 20. století osobně Janem Kotěrou, jedním z největších evropských architektů té doby.

Letní Soirée 19. června 2014

Návštěvníci již druhého Letního Soirée měli možnost sledovat kultovní film Jiřího Menzela Rozmarné léto. Atmosféra účastníkům připomněla poetiku letního kina, voňavý večerní vzduch a světla parníku projíždějících po Vltavě. To vám žádné video a žádné domácí kino nenahradí. Stejně jako nenahradí povídání se zajímavými lidmi a skvělou atmosférou.

Zabijačka pro CIO 9. října 2014

Na společenském setkání si účastníci mohli vyzkoušet, jak se dělají jitrnice či tlačěnka. Zároveň na moravské zabijačce nechyběla ani cimbálová muzika, diskuse nad problematikou současného IT a dobrá nálada.

Svatomartinská husa 6. listopadu 2014

Tradiční setkání s tradičním menu doprovázela velmi zajímavá diskuse na téma e-Governmentu, porovnávali jsme sektory telekomunikací a energetiky, zastavili jsme se u aktuálních hesel dnešní doby Digital a Big Data. Podělili jsme se o postřehy spojenými s budováním funkčního IT včetně řešení problémů a hlavně budování silné IT vize.

Bitcoin a virtuální měny

Fenoménem poslední doby v informatice i ekonomice jsou virtuální měny. Jejich symbolem a nejnámějším představitelem je Bitcoin. Jak jste připraveni na práci s Bitcoinem Vy?

Jak to vlastně funguje?

Bitcoin fungují jako P2P platební síť. Ačkoli v minulosti bylo již několik snah o vytvoření elektronické měny jako například populární fazole, unikátnost Bitcoinů spočívá v tom, že jsou decentralizované. Celý algoritmus je navržen tak, že ho nemůže nikdo včetně autorů ovlivnit.

Každý uživatel sdílí s ostatními databázi všech transakcí a zůstatků na všech „účtech“ resp. peněženkách tzv. adresách Bitcoinové sítě. Pokud někdo chce uskutečnit platbu, vezme příslušnou částku, udá, na jakou adresu ji posílá, informaci podepíše svým soukromým klíčem. Informace o platbě je tak okamžitě rozeslána všem ostatním.

Následuje potvrzení této transakce – další skupina uživatelů tzv. těžaři seskupí několik transakcí a snaží se nalézt šifru (kryptografickou nonci) potvrzující tyto transakce. Za potvrzení transakcí je těžaři uvolněna odměna v Bitcoiněch. Což je jediný způsob, jak vznikají nové Bitcoin. Bez těžařů by nevznikaly nové Bitcoin, ani by nešly realizovat transakce.

Ten, kdo zadává transakci, může nabídnout těžařům poplatek a tím zkrátit čas, kdy si právě jeho transakci vyberou těžaři k potvrzení. Každé potvrzení je náročnější než to předchozí a potvrzuje i všechny předešlé transakce. Každá transakce je tak opakovaně potvrzována, čím je vícekrát potvrzena tím je obtížnější ji padělat. Prakticky je to nemožné už při prvním potvrzení a s každým dalším potvrzením se úvahy o padělení stávají více teoretické. Ten, kdo by chtěl změnit transakce v síti, by musel disponovat obrovským výpočetním výkonem, který by asi 100x převyšoval výkon současných největších světových superpočítačů. Distribuovaný výpočet v síti je tak současně i ochranou před zneužitím jednotlivcem či skupinou.

Nové Bitcoin se tak objevují postupně. Celkově existuje 21 mil Bitcoinů resp. (resp. 20 999 999,9769). Pokud bude nárůst výpočetního výkonu postupovat jako dosud, dá se odhadnout, že všechny Bitcoin budou vypočteny někdy v roce 2140 (většina však do r. 2030).

Virtuální měny přinášejí svobodu, měnu bez vlivu politiků a států, práci s penězi bez bank, převody hodnot napříč světem bez nesmyslných bankovních poplatků a vůbec potřeby bank. Realita však není až tak jednoduchá.

Jak funguje Bitcoin v praxi?

Předně při práci s Bitcoinem je třeba počítat se zatím velmi volatilním kurzem. Obecně je bitcoin deflační měnou, tj. jeho hodnota by měla růst. Reálná směnitelnost Bitcoinu na dolar, euro či korunu je však dána nabídkou a poptávkou.

Budeme-li optimisticky předpokládat, že si Bitcoin najde svoji relativně stabilní hodnotu, je tu další problém – informatická a matematická složitost práce s Bitcoinem.

IT a práce s Bitcoinem

Pro zkušené informatiky, pro které P2P síť nejsou ničím zvláštním, i pro informatiky, kteří jsou zvyklí nakládat s šifrova-

cími klíči, pro které není zálohování a hodnota dat prázdným pojmem, je jistě způsob práce s touto virtuální měnou akceptovatelný. Pro běžného uživatele je zde ale celá řada nástrah:

Technickou komplikací je už to, že uživatel musí mít ve svém zařízení a klientovi celou databázi všech transakcí za celou historii Bitcoinu. Záleží na typu klienta, ale v dnešní době je to asi 20 GB dat. Pokud se tato databáze stahuje klientovi na mobil, nemusí to být úplně zanedbatelný objem dat.

Ztráta šifrovacího klíče (penženky) – dalším problémem je vlastnost, která měla být výhodou. Ano uživatel je nezávislý na autoritách, bankách apod. Je to ale vykoupeno zodpovědností uživatele. Na zařízení, kde máte instalován klient – svoji penženku jsou i Vaše šifrovací klíče, které umožňují manipulaci s jednotlivými adresami tj. se samotnými Bitcoin. V případě ztráty či smazání nebo zničení počítače přijdete nenávratně i o Bitcoin. Nezanedbatelné množství Bitcoinů je dnes nenávratně ztraceno právě z penženek uživatelů, kteří přišli o data. Zapomenutý pin či heslo do internetového bankovníctví Vám Vaše banka vyřeší (možná zdarma, možná za poplatek) ale o peníze nepřijdete. Když ale máte na starosti notebook, kde jsou klíče k Bitcoinům, jejichž hodnota třeba násobně převyšuje cenu hardware, je zodpovědnost jen na Vás.

Práce s variabilními symboly – v Bitcoinové síti neexistuje něco jako variabilní symbol. Bitcoin jsou posílány vždy z jedné adresy na druhou bez jakékoli další identifikace. Nic ale nebrání tomu pro každou transakci vygenerovat novou adresu či celou penženku. V platebním styku je třeba používat trochu jiné procesy než je to obvyklé v klasickém bankovním světě – účty, variabilní a specifické symboly atd.

Když přidáme relativně komplikované formální zápisy adres (např.: 1F3Hd4wtvUVTMxeyYzprR5TP9oheYHEuv – příklad Bitcoinové adresy) Každá transakce má vlastní ID, které má ještě více znaků (např.: e185938b1897d43e7b5fe1c41aadbec7adcf21f348eb4c2665d66b54cd401550 – příklad ID transakce) je pro běžného uživatele práce s těmito entitami ne příliš přívětivá. Pokud například chcete, aby Vám někdo zaplatil v Bitcoiněch danou částku, musí Váš klient vygenerovat příkaz, jehož bezchybné opsání je velmi náročné a obvykle se udává formou 2D čárového kódu (tzv. QR kódu).

Paradoxně tak přednosti, se kterými dnes virtuální měny získávají tolik pozornosti a úspěchu, mohou být nepřekonatelným problémem pro běžné uživatele mimo IT komunitu, kde původně virtuální měny vznikly. Běžný uživatel může mít problémy toto vše zvládat včetně zodpovědnosti za vlastní data. Nemluvě o komplikované konverzi mezi virtuálními a reálnými měnami, která je zatím možná jen na specializovaných burzách. Otvírá se tak prostor pro nový typ bankovních (informatických) služeb. Je otázkou, zda se podaří politikům resp. legislativcům zaujmout rychle vhodný postoj k tomuto fenoménu.

*Ing. Vlastimil Čejp
Vysoká škola manažerské informatiky ekonomiky a práva*

Plán akcí CACIO 2015 aneb co bychom rádi dělali

Pro rok 2015 řídicí výbor CACIO připravil ve spolupráci s partnery plán aktivit, který Vám zde představujeme. Při přípravách všech aktivit chceme reagovat na aktuální témata, takže může dojít k drobným úpravám či aktualizacím. O všech akcích i změnách budete podrobně informováni na našem webu www.cacio.cz.

Leden

- 15. 1. 2015 – Zasedání hodnotitelské komise soutěže IT projekt roku
- 22. 1. 2015 – Zasedání hodnotitelské komise soutěže IT projekt roku
- 22. – 23. 1. 2015 – Konference ČSSI a ITSMEF, Řízení informatiky v soukromém i veřejném sektoru (partnerství)

Únor

- Energetická sekce CACIO, pracovní setkání: změny ICT architektury
- 19. 2. 2015 – Metamorfosa – Seminář na téma: Etika v IT (partnerství)
- 19. 2. 2015 – galavečer CACIO – vyhlášení finalistů a vítězů soutěže IT projekt roku 2014
- Valná hromada CACIO

Březen

- Seminář – Praktické aspekty řízení informatiky, téma: Open source aplikace
- Energetická sekce cacio, pracovní setkání: schéma výměny dat v energetice
- Sekce veřejné správy, úvodní setkání, téma: EU eID
- Přípravné setkání Bankovní sekce
- 23. 3. 2015 – Metamorfosa – cyklus odborných diskusí (partnerství)
- 24. – 25. 3. 2015 – konference Cisco Connect (partnerství)
- 26. 3. 2015 – Intel – budoucnost Vaší kanceláře (partnerství)

Duben

- 9. 4. 2015 – IDC Directions pro CIO komunitu (partnerství)
- 20. – 22. 4. 2015 – Konference ISSS (partnerství)
- Seminář – Praktické aspekty řízení informatiky, téma: Moderní infrastruktura IT
- 23. – 24. 4. 2015 – Konference IDC, Vídeň (partnerství)
- Metamorfosa – cyklus odborných diskusí (partnerství)

Květen

- Seminář – Praktické aspekty řízení informatiky, téma: Bezpečnost
- Energetická sekce cacio, pracovní setkání: sdílení a výměna dat v energetice
- Gartner konference IT Leadership Trends 2015 (partnerství)
- Setkání Bankovní sekce
- Energetická sekce, vystoupení na konferenci (Mělník)

Popsat vše připravované nelze, proto jsme vybrali na „ochutnávku“ partnerskou konferenci Cisco Connect (24. – 25. 3. 2015), která patří k největším IT konferencím v České republice, pravidelně se jí účastní přes 1 000 návštěvníků – IT manažerů, síťových architektů, technologických specialistů, administrátorů sítí. Konference představí nové trendy v ICT technologiích a ukáže, jak je lze využít pro podnikání. Letos se zaměří na koncept Fast IT, který zjednodušuje a automatizuje síť, zrychluje nasazování nových aplikací, přibližuje virtuální a fyzickou infrastrukturu, propojuje privátní a veřejné cloud služby a poskytuje ochranu před komplexními hrozbami.

V prvním dni konference představí řečníci formou krátkých společných přednášek (v TED stylu) klíčové trendy určující směry v IT. Program doplní pracovní semináře pořádané společně s hlavními partnery konference. Budou zaměřené na kybernetickou bezpečnost, internet věcí, spolupráci, mobilitu a další témata.

Druhý den naplní sedm souběžných technických seminářů – techtoriálů. V nich se posluchači ponoří hluboko do technologií pro komunikační infrastrukturu, datová centra, kybernetickou bezpečnost, spolupráci uživatelů. Součástí je i sada přednášek zaměřená na návrh sítí. Techtoriály jsou příležitostí prohloubit si technické znalosti ve zvolené oblasti. Součástí konference je společenský večer s pestrým programem.

- Intel, Uvedení nové architektury procesorů Intel Xeon E7 v3 (partnerství)
- 27. – 28. 5. 2015 Konference IS2 (partnerství)

Červen

- IDC CxO mixer (partnerství)
- CACIO fórum – GIS
- Metamorfosa – cyklus odborných diskusí (partnerství)
- Seminář – Praktické aspekty řízení informatiky, téma: Právní aspekty pro CIO

Červenec

- Výjezdní zasedání řídicího výboru CACIO

Září

- Vyhlášení nového ročníku soutěže IT projekt roku
- Sekce veřejné správy, téma: Architektura eGov
- Energetická sekce, výjezdní zasedání

Říjen

- 6. 10. 2015 – Konference CNZ (partnerství)
- Metamorfosa – cyklus odborných diskusí (partnerství)
- Metamorfosa – Konference na téma komunikace (partnerství)

Listopad

- CACIO fórum – Praktické aspekty řízení informatiky
- Metamorfosa – cyklus odborných diskusí (partnerství)
- Energetická sekce, pracovní setkání

Prosinec

- Seminář – Praktické aspekty řízení informatiky, téma Cloud
- Sběr přihlášek do soutěže IT projekt roku

Těšíme se na spolupráci a tvůrčí setkání.
Řídicí výbor CACIO

Zlatí partneři: **Deloitte.** **ICZ**

Partneři: **CISCO.**

Servodata group

intel

Časopis CACIO Fórum vydává Česká asociace manažerů informačních technologií, Vltavská 14, 150 00 Praha 5, www.cacio.cz, jako svou třetí neperiodickou publikaci, leden 2015 počet stran 24.